

Acta de la reunió la Taula Sectorial Agrària dels Cítrics

Identificació de la sessió

Número de referència: **CI/01/18**

Data: 04/12/18

Lloc: Delegació de Govern a les Terres de l'Ebre (Palau Abària)

Horari: 11:40h - 13:45h

Ordre del dia

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la reunió anterior.
2. Recull estadístic del sector. Fonts d'informació dels preus
3. Novetats en l'àmbit de la sanitat vegetal
  - a) HLB o Greening
  - b) Xylella fastidiosa
4. Situació actual de la IGP Clementina de les Terres de l'Ebre
5. Torn obert de paraules

Assistents

Representats del sector

Unió de Pagesos: Carlos Roig, Josep Espuny, Ramon Roca, Eva Morera

JARC (Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya): Joan Biosca

FCAC: Federico Tarazona, Òscar Tolsà

GRUP EXPORTADOR CÍTRICS BAIX EBRE-MONTSIÀ: Ximo Valldeperez

AGRUPACION DE VIVERISTAS DE AGRIOS (AVASA): Francesc Llatser , JA Chimeno

Representants del DARP

DIRECCIÓ GENERAL D'AGRICULTURA I RAMADERIA

La directora general: Elisenda Guillaumes (presideix la reunió)

La subdirectora general d'Agricultura: Neus Ferrete

La coordinadora de Taules Sectorials: Ana Llansó (actua com a secretària de la reunió)

El cap del Servei de Sanitat Vegetal: Jordi Giné

SECRETARIA GENERAL

El cap del Gabinet Tècnic: Joan Barniol

SERVEIS TERRITORIALS A LES TERRES DE L'EBRE

El director dels Serveis Territorials: Ferran Grau

El cap del Servei de Coordinació i Gestió Territorial a les Terres de l'Ebre: Julio Monfort

El Cap de Secció d'Indústries a les Terres de l'Ebre: Enric Matamoros

IRTA

El director de l'Estació Experimental de l'Ebre (Amposta): José Miguel Campos Rivela

Desenvolupament de la reunió

La directora general d'Agricultura i Ramaderia, Elisenda Guillaumes, que és acompanyada del director dels Serveis Territorials del DARP a les terres de l'Ebre, Ferran Grau, dóna la benvinguda als assistents agraint la oportunitat que donen les reunions de les Taules Sectorials, per ser el punt de trobada entre l'Administració i al Sector, perquè els permet analitzar la situació actual del sector i tractar de trobar solucions entre tots, seguint el model defensat pel DARP de cogovernança, cogestió i coresponsabilitat.

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la reunió anterior

Per unanimitat des assistents, i sense cap esmena, s'aprova l'acta de la reunió anterior de la Taula Sectorial duta a terme el passat 16 de març del 2017, identificada amb el codi **CI/01/17**.

2. Recull estadístic del sector. Fonts d'informació dels preus

El cap del Gabinet Tècnic: Joan Barniol, exposa a la taula, les dades relatives al sector pel que fa a superfícies i producció, comerç exterior, preus percebuts pel pagès, preus en llotges i consum a les llars catalanes, amb el suport de la presentació que s'adjunta a aquesta acta:

Punt 2. Recull estadístic
V2-TAULA CÍTRICS 04.

- **Superfície:** Actualment hi ha prop de 9.000 ha, 500 de les quals encara no estan en producció. En els darrers 8 anys, a Catalunya s'ha perdut un 10% de la superfície, mentre que en el conjunt de l'Estat espanyol la caiguda ha estat del 8,5%.
- **Producció:** Catalunya suposa el 0,9% de la producció de taronja (amb 28.994 tones) i el 4,4% de la mandarina (amb 86.478 tones) de l'Estat espanyol (dades 2017)
- **Comerç exterior:**
  - **Exportacions:** les exportacions catalanes han caigut en els darrers anys, i també respecte a altres països: de les 213.317 tones al 2015 a les 83.540 al 2018 (període gener-setembre). Dades de DATACOMEX, que comptabilitzen les exportacions pel punt de sortida; és a dir a lo millor són taronges valencianes que surten pel Port de Tarragona, i les importacions també es comptabilitzen pel punt d'entrada).
Principals destinacions: Alemanya, Itàlia, França i països tercers.
  - **Importacions:** han augmentat, de les 32.150 tones al 2015, a les 53.081 al 2018 (període gener-setembre). Dades de DATACOMEX
Principals països subministradors: Portugal, Egipte, Sudàfrica, Països Baixos, Argentina i Brasil
- **Consum:** durant el període 2013-2017, no hi ha cap tendència clara, i està en funció del preu, però sí s'observa l'estacionalitat ja que a l'estiu cau molt (taronja i mandarina). A Catalunya (2017) es consumeixen 197.450 tones de cítrics; 129.744 de taronges i 48.832 de mandarines.
- **Preus percebuts pel pagès:** durant el període 2010-2018, comportament a l'alça a partir del 2014 (taronja Navel, Blanques i Clementina).
- **Preus en llotges:** A la llotja de Tortosa, període 2016-2018, la Clementina Nules comportament a l'alça de la campanya 2017-2018 respecte a la campanya anterior, que va ser molt dolenta; la taronja Navelina, preu molt lleugerament superior el de la campanya 2017-2018 que el de la 2016-2017.

Unió de Pagesos (C. Roig) es queixa que les dades de superfícies dedicades al cultiu dels cítrics presentades pel Gabinet Tècnic (8.891 ha al 2018) no es corresponen amb la realitat, atès que hi ha força productors que no fan la declaració obligatòria (DUN). En J. Barniol respon que el Gabinet Tècnic no només treballa amb les dades de la DUN, sinó que contempla altres fonts d'informació.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General
d'Agricultura i Ramaderia**

La FCAC (F. Tarazona) demana al DARP poder comptar amb unes dades reals i actualitzades per poder preveure polítiques de gestió adients que ajudin a tirar endavant al sector, que en aquests moments considera marginat i en situació crítica.

Observatori Agroalimentari de Preus

El Sr. Barniol, informa a la Taula que actualment existeixen diferents organismes que donen preus setmanals de cítrics, com ara l'Observatori de preus agroalimentaris de la Comunitat Valenciana, l'Observatori de Preus i mercats d'Andalusia, la Llotja de Córdoba i la Llotja de València. En vistes a això, el DARP no creu necessari afegir una altra font de preus, atès que considera prou suficients pel pes de la producció catalana de cítrics en el conjunt de l'Estat espanyol.

JARC (J. Biosca), Unió de Pagesos (C. Roig) i FCAC (Tarazona) demanen al DARP poder disposar dels preus dels cítrics produïts a Catalunya, a través de l'Observatori Agroalimentari de preus de Catalunya, o d'algun sistema "on line" implementat al respecte, per poder situar al sector en temps real i poder dur a terme actuacions encaminades a prevenir o mitigar possibles situacions de crisi causades pels baixos preus del sector; sector que és considerat força important en la zona de les Terres de l'Ebre, pel pes específic que té en el conjunt de la producció agrícola en aquesta part de Catalunya i actualment està en situació de crisi. En Joan Barniol, considera que l'Observatori de preus té sentit quan no existeix cap preu de referència i, en el cas dels cítrics, ja es publiquen diversos preus de referència donats pels Observatoris de preus de la Comunitat Valenciana i d'Andalusia, (segregats per varietats i categories), a més dels publicats per les Llotges de València i de Córdoba. Tot i així, es compromet a fer arribar aquests preus al sector, a través del web del DARP

La FCAC (F. Tarazona) es queixa de la competència de països tercers, especialment per l'entrada de clementines de Sudàfrica, que es solapen amb les d'aquí i han fet caure els preus. En aquest sentit, Unió de Pagesos (C. Roig) demana l'activació de les mesures de salvaguarda, com han fet a València. La directora general, E. Guillaumes, es compromet a parlar amb el seu homòleg de València per activar aquest mecanisme amb el Ministeri

La directora general, E. Guillaumes, proposa al sector estudiar seriosament la possibilitat de crear una circumscripció econòmica del sector dels cítrics a Catalunya amb l'objectiu de millorar la comercialització i valoració dels cítrics, i per això anima al sector a agrupar-se per assolir els requisits establerts (50% de la producció). El Sector es compromet a buscar aquest percentatge, ja sigui dins de Catalunya i, si fora necessari, entre els productors del Maestrat (Castelló).

Unió de Pagesos (C. Roig) denuncia que és una pràctica cada cop més generalitzada obligar als productors a vendre a resultes, fent que els productors obtinguin uns preus mínims i demana al DARP que intervingui al respecte. La directora general, E. Guillaumes, es compromet a traslladar-ho a la DG06 (J. Gòdia).

El Grup Exportador del Baix Ebre (X. Valldeperez) es queixa en el sentit que les entitats i empreses que representen al sector dels cítrics actualment, no estan representats en la Taula Sectorial. La directora general respon que n'és conscient i, per aquest motiu proposa crear un Grup de Treball del sector dels cítrics per abordar els temes que afecten al sector, i encarrega als Serveis Territorials de les Terres de l'Ebre que ho lideri i convoqui a les empreses més representatives i punteres per començar a treballar en les problemàtiques que més afecten al sector: comercialització (circumscripció econòmica), la promoció i valorització de les clementines sota la IGP, etc.

3. Novetats en l'àmbit de la sanitat vegetal

3.1. HLB o Greening

El cap del Servei de Sanitat Vegetal, Jordi Giné, informa sobre la situació actual de l'HLB (Huanglounbing), bacteri nociu de quarantena a la UE, considerada una plaga prioritària. Als Estats Units, i a Centreamèrica ha fet estralls, provocant una pèrdua de producció molt acusada. S'annexa la presentació exposada, que queda adjunta a la present acta.

En J. Giné assabenta que, de moment, a la península Ibèrica no tenim el bacteri (a Europa tampoc) però sí s'ha detectat l'insecte vector "Trioza erytreae" a Galícia i a Portugal, i es va estenent cap a la zona fructícola de Huelva. Adverteix que el major risc de que entri el vector a l'Àrea mediterrània és per l'entrada de material vegetal o planta infestada, tot i que els vivers d'aquestes zones estan en quarantena. A Portugal han pres mesures de prevenció i contenció, establint zones demarcades. Avisa que és de vital importància no portar planta de zones infestades. Informa que un altre insecte vector és la "Diaphorina citri" present a Àmèrica.

En J. Giné explica les mesures oficials en cas de detecció d'un dels vectors, com són: l'establiment de zona demarcada, amb zona tampó de 3 km, destrucció de plantes infestades i immobilització de la resta en els vivers i destrucció d'arbres infectats o poda severa i tractaments fitosanitaris, en cas de detectar-se en plantacions, parcs i jardins. En cas de detecció del bacteri, s'establiran zones demarcades, amb zona tampó de 500 m, prospecció intensiva de tot l'àrea i mesures d'eradicació. Comunica que el DARP està fent prospeccions de camp i en vivers, així com molta divulgació al sector per donar a conèixer la malaltia i el seus vectors.

AVASA (JA Chimeno) demana al DARP que es sigui dràstic en l'aplicació de les sancions establertes en cas d'entrada de material vegetal procedent de països afectats per l'HLB, ja que poden tenir greus conseqüències per als vivers (que produeixen quasi el 80% de planters de cítrics de l'Estat espanyol que es distribueixen arreu d'Espanya), que estan invertint molts diners en protegir-se (malles), per prevenir l'entrada del vector i la malaltia. J. Giné proposa que parlin amb els tècnics del Servei de Sanitat Vegetal del DARP a les Terres de l'Ebre, per tal d'obtenir un certificat conforme es compleixen condicions estrictes per evitar els insectes vectors , com s'ha fet en el cas de Xylella, per tal de poder comercialitzar el material en cas de quedar en una zona demarcada del vector o la malaltia. J. Giné comenta que el RD de HLB, no ho contempla però es podria demanar al Ministeri a fer una modificació i, si més no, nosaltres aplicar-ho igual que fem amb la Xylella. La DG (E. Guillaumes) es compromet a traslladar la petició de modificació del RD de HLB en aquest sentit al MAPA.

AVASA (F. Llätser) demana al DARP que investigui l'ús de insectes depredadors de Trioza, (lluita biològica) tal i com estan estudiant a Canàries. J Giné comenta que no s'ha tirat endavant perquè sembla ser que no estan clars els efectes colaterals que podria suposar el fet de deixar anar aquests insectes depredadors del vector i, de moment, no hi ha els permisos. La DG (E. Guillaumes) es compromet a parlar amb el MAPA per veure l'estat de tramitació de l'ús de depredadors.

AVASA (F. Llätser) i JARC (J. Biosca) demanen al DARP més controls al material vegetal d'importació i que es faci distinció entre el material vegetal importat clandestinament i el produït aquí amb certificació i traçabilitat. La directora general, E. Guillaumes, comparteix la reflexió.

El director de l'Estació Experimental de l'Ebre, J. M. Campos, informa que s'està treballant en un projecte a Canàries, conjuntament amb experts d'altres comunitats autònomes i Portugal, sobre l'ús

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General
d'Agricultura i Ramaderia**

de depredadors de Trioza. Avança que s'han obtingut bons resultats en assajos amb l'insecte "Tamarixia radiata", però que no tenen permís per alliberar-ho. La directora E. Guillaumes es compromet a esbrinar com està la tramitació de l'ús de depredadors mitjançant la consulta al MAPA.

3.2. Xylella fastidiosa

El cap del Servei de Sanitat Vegetal, Jordi Giné, informa sobre aquesta plaga de quarantena a la UE, consistent en un bacteri que obstrueix el flux de la saba de la planta. Existeixen diverses subespècies: Pauca (pot afectar als cítrics), Múltiple i Fastidiosa. Ataca a diversos cultius i plantes ornamentals i silvestres (inclòs el romani).

Explica els símptomes i la distribució a nivell mundial i europeu, incidint en els darrers focus detectats a Europa i a la Península Ibèrica: Itàlia (Pulla), Còrsega, Costa Brava, Alemanya, Illes balears, Alacant, Madrid, Almeria i Bèlgica. Informa que a Catalunya no s'ha detectat cap focus, tot i estar en zona de risc per la proximitat a zones afectades. La directora comunica que ha demanat explicacions al MAPA pel fet que no s'hagi especificat la subespècie del focus detectat a Almeria i li ha demanat transparència pel be de tots. Alhora, també s'ha demanat que, en cas de detectar-se un focus, no s'immobilitzin totes les plantes, sinó només les potencialment afectades d'acord amb la subespècie detectada.

En J. Giné informa sobre les mesures d'emergència establertes per la Decisió (UE) 2015/789 en cas de detecció d'un focus (mesures d'eradicació, establiment de zona demarcada, prohibició de plantació de plantes hoste i prohibició als viviers de venda de plantes especificades en la Decisió (inclou els cítrics), amb excepcions. Per últim, exposa les mesures preventives dutes a terme pel DARP per prevenir l'entrada de la malaltia a Catalunya, entre les que destaquen: la creació d'una Comissió tècnica de seguiment, el Protocol de prevenció realitzat per un Grup de treball, les prospeccions intensives, les analítiques de les mostres recollides i analitzades (2.530 fins el 30/11/2018) i un extensiu Pla de comunicació per a que la informació arribi a tothom. Ho fa recolzat de la presentació que s'adjunta a la present acta.

Punt 3 XYLELLA taula
citrics.pdf

La Subdirectora d'Agricultura, Neus Ferrete, afirma que a Alacant, les mesures d'eradicació no estan sent efectives i la malaltia seguirà avançant i que, tard o d'hora, caldrà anar a parar a les mesures de contenció.

AVASA (F. Llätser) demana al DARP que es fixin uns barems d'indemnitzacions, per si entrés la Xylella a Catalunya i que es publiquin. La subdirectora N. Ferrete respon que ja s'ha esta treballant però que la seva publicació crearia un alarmisme gens beneficiós per al sector, sobre tot efectes negatius per a la comercialització de la producció.

En j. Giné fa la proposta als viviers que ho considerin, que es protegeixin "certificant-se" amb el compliment de l'article 9 del RD; per això els convida a posar-se en contacte amb la Gemma Galimany, que els informará sobre les mesures de prevenció que han d'adoptar per poder-se certificar, i així poder treure planta de la zona demarcada en cas que entri la malaltia.

4. Situació actual de la IGP Clementina de les Terres de l'Ebre

El cap del Servei de Coordinació i Gestió Territorial a les Terres de l'Ebre, Julio Monfort, fa una breu resum de la situació de la IGP, des del seu reconeixement al 2002 fins a l'actualitat, en la que el sector va agafar el compromís de reactivar-la i certificar producte. En les eleccions convocades el 2016, no hi

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General
d'Agricultura i Ramaderia**

va haver cap candidatura i al juliol del 2017, vist l'interès d'alguns magatzems per mantenir la IGP, es va nomenar una comissió gestora fins a la convocatòria de les eleccions.

El 17 de juliol del 2018 es van fer les eleccions al Consell Regulador, procés que va finalitzar el 13 de novembre d'enguany amb la reunió de Constitució de la Comissió rectora del CR i l'elecció del President, Sr. Federico Tarazona, representant d'Exportadora d'Agrís d'Alcanar, SCCL, i 7 vocals. En el moment de la convocatòria de les eleccions, els inscrits eren 20 productors i 5 magatzems-expedidors. En J. Monfort, manifesta que amb aquest procés electoral ha acabat el període d'incertesa de la IGP.

J. Monfort informa que no s'havia certificat producte amb la IGP fins la campanya del 2017, en què es va començar a certificar una petita quantitat (32.000 kg dels 8.000.000 kg que van produir les explotacions inscrites segons dades aportades pel CR). Enguany, hi ha previsió de treure al mercat quantitats significatives de producte certificat, que doni sentit a la IGP i posi en valor la producció catalana de les clementines. En aquestes setmanes els inscrits estan passant les certificacions.

Unió de Pagesos (J. Espuny) demana al DARP que es realitzin campanyes de promoció continuada (any rere any) de la Clementina de Terres de l'Ebre per augmentar el seu consum, a l'inici de la campanya. La directora general, E. Guillaumes, respon que li consta que és previst fer-ho i es compromet a traslladar la petició a la DG06 (J. Gòdia). Es compromet a informar al sector de quan està prevista la propera campanya de promoció.

JARC (J. Biosca) demana incloure les Clementines de les terres de l'Ebre a la campanya de "fruita a les escoles" per donar-la a conèixer a les famílies. La directora E. Guillaumes es compromet a traslladar la petició a la DG06 (J. Gòdia).

El Grup Exportador del Baix Ebre (X. Valldeperez) demana al DARP que l'Administració s'impliqui amb la IGP i la recolzi, fent incloure les Clementines de les Terres de l'Ebre als menjadors d'hospitals, geriàtrics, escoles, etc., a l'igual que el sector productor s'ha implicat certificant producte sota la IGP, tot i no haver obtingut cap valor afegit. La directora E. Guillaumes recorda que aquests menjadors no són competència del DARP, i que hi ha les limitacions imposades als contractes de concurrència pública, però es compromet a traslladar la petició a la DG06 (J. Gòdia).

La directora E. Guillaumes proposa que el Grup de Treball proposat per estudiar en profunditat Els temes que més afecten al sector cítricol català, dediqui un apartat a la promoció de les Clementines de les Terres de l'Ebre, per donar-les valor afegit respecte a altres produccions de mandarines.

5. Torn obert de paraules

S'acorda fer arribar la documentació presentada al sector per correu electrònic.

Sense cap altre tema a tractar, la directora agraeix als representants del sector i de l'administració la participació en aquesta reunió de la Taula Sectorial, que dóna per conclosa quan són les 13.45h.

La secretària,

Vistiplau,

Ana Llansó
Coordinadora de Taules Sectorials

Elisenda Guillaumes Culléll
Directora general d'Agricultura i Ramaderia